

HYTE ESCAPE – MOODLEPOHJAN KÄSIKIRJOITUS

Käsikirjoitus ja suunnittelu:

Heidi Asunmaa ja Kaisa Pohtola

Tekninen suunnittelu ja toteutus:

Marja-Terttu Viitala

Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedu 2020

Rahoittajatahot

Uskallatko aloittaa?

Kuva: cc search, Pixabay

Tämän pakohuoneen tarina sijoittuu ikääntyneiden asumispalveluyksikköön. Asumispalveluyksikön Usva -siivessä asuu 13 ikäihmistä. Olet aamuvuorossa kyseisessä siivessä. Työvuoron aikana tulee vastaan erilaisia asiakaskohtaamisia ja päättelyä vaativia tilanteita. Tehtävänäsi on hoitaa neljän eri asukkaan tilanteet.

1. Varaa itsellesi kynä ja paperia.
2. Aloita kohdasta "Uskallatko aloittaa?", vastaa aloituskysymykseen ja poimi salakoodi, jonka kirjattuasi pääset siirtymään huoneeseen 1.
3. Etene huone kerrallaan ja kerää matkan varrelta jokaisesta tehtävästä vaadittavat salakoodit (ellei toisin mainittu). Merkitse salakoodit ylös tehtävien mukaisessa järjestyksessä. Salakoodit ovat näkyvillä tehtävien kohdalla. Tehtävien yksittäisistä salakoodeista koostuu pidempi koodi, jonka avulla pääset etenemään seuraavaan huoneeseen. Salakoodi voi sisältää kirjaimia, numeroita ja erikoismerkkejä.
4. Huolehdi tehtävien vastaamisen jälkeen, että painat lopuksi "Palauta kaikki ja lopeta".
5. Palaa videoiden ja tehtävien jälkeen aina meneillään olevaan huoneeseen (sivun yläreunassa oleva valikko).

Ota haaste vastaan ja hyppää iloisin ja odottavin mielin Usva -siiven aamuvuoroon.

Aloituskysymys

Kuva: cc search, Pixabay

Uskallatko aloittaa?

- Tottahan toki
- Pupu meni pöksyyn

Ovikoodi huoneeseen 1

Kuva: cc search, Pixabay

- Aloituskysymyksen ovikoodi
 - Syötä aloituskysymyksen koodi, jonka avulla pääset huoneeseen 1

→ Koodi YES

HUONE 1

Kuva: cc search, Pixabay

1. Aloita kuuntelemalla huoneessa 1 asustavan Eevan tarina

YouTube linkki tarinaan

→ <https://youtu.be/9fB8lZwVfmk>

(Kuuluu askelten ääntä). Astut ensimmäiseen huoneeseen (kuuluu oven narinaa). Eeva on 89-vuotias entinen ompelija. Hän sairastaa tyypin 1 diabetesta ja sepelvaltimotautia. Hän on elämänsä tyytyväinen ja viihtyy kovasti Usva-siivessä. Eeva on tavallisesti pirteä ja sosiaalinen. Olet useampana päivänä viettänyt aikaa keskustellen Eevan kanssa. Hän on asiallinen ja selvillä maailman menosta. Menet tavanomaiseen tapaan avustamaan Eevaa aamutoimissa. Eeva näyttää väsyneeltä eikä ole yhtä pirteä kuin yleensä. Eeva näyttää kalpealta ja hikiseltä. Hän on lisäksi poissaolevan oloinen. Kuuntele, mitä Eeva kertoo sinulle voinnistaan?

2. Uskallatko kuunnella, mitä Eeva kertoo sinulle voinnistaan? Vastaa lopuksi yhteenvetotehtävään

YouTube linkki videoon

→ <https://youtu.be/yqxYyhpXhu4>

"En mä kuule tiedä, on nyt niin tavattoman kummallinen olo. Emmä kuule tiedä tulooko tästä mitään.... sano ny sä. Mä oon aivan sekooksiskin ja huimaa ja katto ny mun käsiä, ne aivan tärisee". "Onko sunki ny paree mennä? Sano ny kuule koska se aamupala syödään? Mulla on niin kova nälkä. Mä en näekkään kunnolla. Mitä tämä ny on, kun päätäkin niin särköö".

Yhteenvetotehtävä

Mikä Eevaa mahtaa vaivata?

- Astmakohtaus
- Matala verensokeri
- Muistisairaus
- Korkea verensokeri

→ Koodi HY

3. Siirry sen jälkeen tekemään tämä tehtävä, ellei sinua pelota liikaa

Sait juuri selville, mikä Eevaa vaivaa. Mikä seuraavista termeistä tarkoittaa Eevan vaivaa? Valitse yksi:

- a) Hypotonia
- b) Hyperglykemia
- c) Hypoglykemia
- d) Hypertyreoosi
- e) Hypertonia

→ Koodi 2

4. Kuulet hurjaa ulvontaa, siirry katsomaan videota, jos rohkeutesi riittää

Mittaat Eevan verensokerin. Koodin saatuasi, palaa takaisin huoneeseen 1

YouTube linkki videoon

→ <https://www.youtube.com/watch?v=EW0I8ZRu1IU&feature=youtu.be>

Tekstit videoon

1. Hoitaja kerää tarvittavat välineet
2. Hoitaja varmistaa, että asiakkaan kädet ovat puhtaat ja lämpimät
3. Hoitaja ottaa testiliuskan purkista. HUOM! Kosketa liuskaa vain reunoilta
4. Aseta testiliuska koneeseen
5. Valmistele lansetti ja tarkista neulan asetukset
6. Ota tukeva ote asiakkaan keskisormesta tai nimettömästä
7. Pistä sormen ulkoreunaan

8. Pyyhkäise ensimmäinen veripisara taitoksella
9. Aseta testiliuskan pää veripisaraan. HUOM! Testiliuskan pää ei saa koskettaa ihoa
10. Reagoi tulokseen

Yhteenvetotehtävä → Mistä sormesta verensokeri otetaan?

- Peukalosta
- Nimettömästä ja keskisormesta
- Pikkusormesta ja etusormesta

→ Koodi VS

5. Eevan salaperäiset kysymykset, siirry vastaamaan, jos jalkasi kantavat

Paina kysymysten kohdalla TARKISTA, niin saat KOODIN

Kuva: cc search, Pixabay

Eevan verensokeri on matala. Millä tasolla verensokeri tässä tilanteessa on?

- 4-6 mmol/l
- Yli 7 mmol/l
- Alle 4 mmol/l
- Yli 10 mmol/l

→ Koodi 4

Eevan käytössä on seuraavat insuliinit: Protaphane® ja Novorapid®

Kuva: cc search, Google images

Milloin kuvassa olevaa insuliinia käytetään?

- Tämä on perusinsuliinia, jota käytetään 1-2 kertaa vuorokaudessa. Tämä insuliini turvaa koko vuorokauden insuliinin saannin
- Tämä on ateriainsuliinia, jota käytetään aterioiden yhteydessä. Tämä insuliini estää aterian aiheuttaman verensokeripitoisuuden kasvun

→ Koodi NR

Kuva: cc search, Google images

Milloin tätä insuliinia käytetään?

- Tämä on perusinsuliinia, jota käytetään 1-2 kertaa vuorokaudessa. Tämä insuliini turvaa koko vuorokauden insuliinin saannin
- Tämä on ateriainsuliinia, jota käytetään aterioiden yhteydessä. Tämä insuliini estää aterian aiheuttaman verensokeripitoisuuden kasvun

→ Koodi IN

Kuva: cc search, Pixabay

Millainen vaikutus insuliinilla on?

- Nostaa verensokeria
- Laskee verensokeria

→ Koodi P

Kuva: cc search, Pixabay

Miten käytössä oleva insuliinikynä säilytetään?

- Huoneenlämmössä (15-25°C), auringonvalolta suojattuna
- Pakastimessa (alle -15°C)
- Jääkaapin oven lokerossa (2-8°C)
- Ikkunalaudalla mahdollisimman valoisassa paikassa (30°C)

→ Koodi 15

Kuva: cc search, Pixabay

Miten avaamattomat insuliinikynät säilytetään?

- Huoneenlämmössä (15-25°C), auringonvalolta suojattuna
- Pakastimessa (alle -15°C)
- Jääkaapin oven lokerossa (2-8°C)
- Ikkunalaudalla mahdollisimman valoisassa paikassa (30°C)

→ Koodi 2

6. Jännitys tiivistyy; käy kirjoittamassa tänne oikea ovikoodi ja pääset huoneeseen 2

Kuva: cc search, Pixabay

TÄMÄN OSION OVIKOODI ON **HY2VS4NRINP152**

HUONE 2

Kuva: cc search, Pixabay

1. Aloita kuuntelemalla huoneessa 2 asustavan Heikin tarina

Kuva: cc search, Pixabay

YouTube linkki tarinaan

→ <https://youtu.be/ZuM3ZCHQZow>

Astut huoneeseen 2. Heikki on 76-vuotias eläkeläinen, joka on tehnyt elämäntyönsä maanviljelijänä. Heikillä on Alzheimerin tauti, verenpaineauti, sepelvaltimotauti sekä flimmeri, johon lääkityksenä Marevan®. Heikki on toimelias, puhelias ja liikkuminen onnistuu vaivattomasti. Tehtävänäsi on mitata Heikiltä verenpaine, poistaa Nitro®-laastari ja myöhemmin iltapäivällä laittaa uusi laastari tilalle.

2. Kaappikello tikittää, vastaa Heikin kysymyksiin, jos rohkenet

Kuva: cc search, Pixabay

Mikä seuraavista on aikuisen normaali verenpaine?

- 140/90 mmHg tai enemmän
- Alle 130/85 mmHg
- 130-139/85-89 mmHg

→ Koodi RR

Mitä asioita sinun tulee huomioida Heikin Nitro® laastarin vaihtamisen suhteen? Valitse neljä oikeaa kohtaa

- Älä kiinnitä lääkelaastaria heti toistamiseen samaan paikkaan, jotta asiakas välttyy ihoärsytykseltä
- Kiinnitän mieluiten laastarin samaan kohtaan kuin edellinenkin
- Kiinnitetään laastari puhtaalle, kostealle ja karvattomalle ihoalueelle
- Kiinnitetään laastari puhtaalle, kuivalle ja karvattomalle ihoalueelle
- Parhaita kiinnityspaikkoja ovat rintakehä, olkavarsi ja lanneselkä
- Parhaita kiinnityspaikkoja ovat alueet, joissa tulee paljon ihon venymistä
- Merkitse laastariin päivämäärä alkoholipohjaisella kynällä, jotta teksti varmasti pysyy
- Merkitse laastariin, milloin se on kiinnitetty

→ Koodi 20

Kuva: cc search, Pixabay

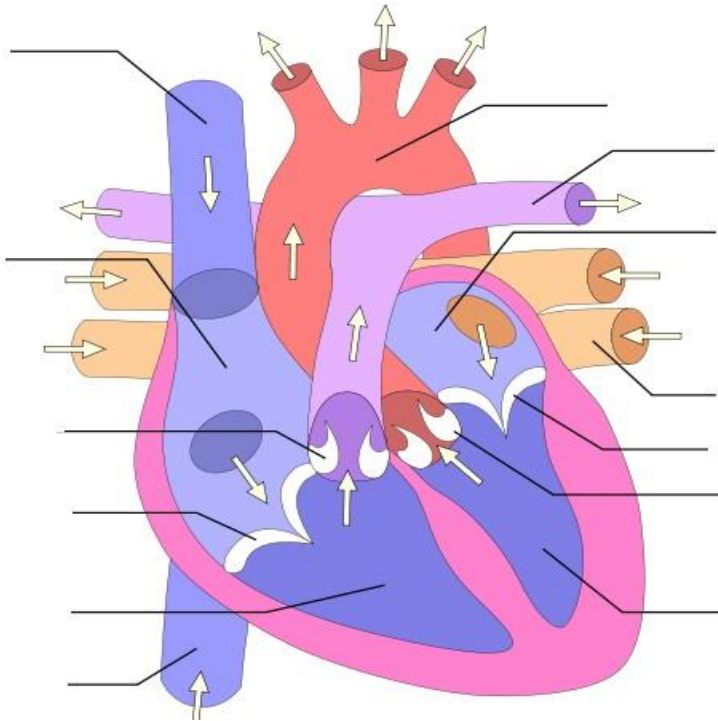
Heikillä on Marevan® lääkitys käytössä. Mitkä seuraavista väittämistä liittyvät Marevan® lääkitykseen? (Vinkki, löydä viisi kohtaa)

- Verenhennuslääke
- Nesteenpoistolääke
- Vaikuttava-aine Varfariini
- Annostellaan kerran vuorokaudessa
- Marevan laskee verenpainetta
- Käytetään eteisvärinän eli flimmerin hoitoon
- Hoidon seurantaan kuuluu INR-arvon mittaus
- Tulehduskipulääkkeet ovat turvallisia Marevania® käyttävälle
- Marevanin® käyttäjän ei tarvitse kiinnittää huomiota ruokavalioon

→ Koodi INR

3. Seuraavaksi on vastassa anatomian hurja tehtävä, avaa jos rohkeutesi riittää

Siirrä sydämen osat paikoilleen

Kuva: cc search, Pixabay

- Yläonttolaskimo
- Aortta
- Vasen kammio
- Oikea eteinen
- Aorttaläppä
- Keuhkovaltimo
- Keuhkovaltimoläppä
- Keuhkolaskimo
- Vasen eteinen
- Vasen eteis-kammioläppä
- Alaonttolaskimo
- Oikea kammio
- Oikea eteis-kammioläppä

→ Koodi EKG

4. Nyt on aika hypätä ristikon mysteerin pariin, mikä sana muodostuu vihreään kohtaan?

Ota kynä ja paperia ja lähde ratkaisemaan mystisen ruudukon salaisuutta

1. Yhdistävät valtimot ja laskimot → **H**iussuonet
2. Sydämen työvaihe → **S**ystole
3. Tuovat sydänlihakselle happea ja ravinteita → **S**epelvaltimot
4. Mihin sydämen osaan veri palaa isosta verenkierrosta? → Oikea **e**iteinen
5. Rasitusrintakipu → Angina Pector**i**s
6. Suurin valtimo → **A**orta
7. Sydämen lepovaihe → **D**ia**s**tole
8. Antaa sydämelle tahdin → **S**in**u**ssolmuke
9. Lääke, joka laajentaa verisuonia → **N**itro
10. Valtimonkovettumatauti → **A**teroskleroosi

→ **Koodi 40**

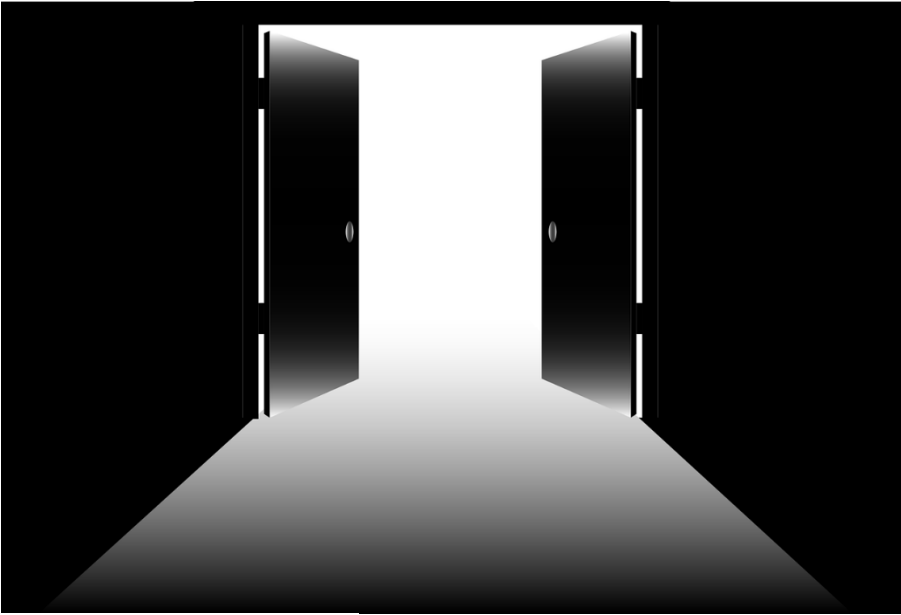
5. Kirjoita tänne mysteerisen ristikon vastaus

Mikä sana muodostui ristikosta? Vastaa isoin kirjaimin (HYPERTONIA)

6. Lattia narisee ja seinät kuiskivat tarinaansa - kaikesta huolimatta, kirjoita tänne ovikoodi, että pääset huoneeseen 3

TÄMÄN OSION OVIKOODI ON **RR20INREKG40**

HUONE 3

Kuva: cc search, Pixabay

1. Aloita kuuntelemalla huoneessa 3 asustavan Eilan tarina

YouTube linkki tarinaan

→ <https://youtu.be/bxPLPRNJzas>

(Koputusta). Astut kolmanteen huoneeseen (vanhan radion kohinaa). Huoneessa asustaa Eila, joka on 84-vuotias rouva. Hän on ollut ammatiltaan sairaanhoitaja. Hän sairastaa verenpaine-
tautia, nivelreumaa ja hänellä on korkea kolesteroli. Eila liikkuu rollaattorin avulla. Hän pärjää pääosin omatoimisesti, mutta tarvitsee pientä apua pukeutumisessa ja pesey-
tymisessä. Tehtävänäsi on auttaa Eilaa aamupesuisa. Kesken aamupesujen Eilan käyttä-
ytyminen ja vointi muuttuvat äkillisesti. Reagoi tilanteeseen seuraavien tehtävien kautta.

2. Katso seuraavaksi video painamalla tätä linkkiä, jos vielä pysyt tolpillasi

YouTube linkki videoon

→ <https://www.youtube.com/watch?v=5CWqNQ16qyk>

3. Vastaa seuraavaksi hyytävään kysymykseen

Kuva: cc search, Pixabay

Tunnista videon pohjalta seuraavista vaihtoehdoista aivoverenkiertohäiriön oireet (vinkki 6 kpl)

- Turvotus raajoissa ja kasvoissa
- Puheen puuroutuminen
- Janon tunne
- Sanojen löytämisen vaikeus
- Pitkittänyt yskä
- Lisääntynyt virtsaamisentarve
- Toisen suupielen roikkuminen
- Toisen raajan tai raajaparin heikkous
- Toisen raajan kömpelyys tai puutuminen
- Puutokset näkökentässä
- Säteilevä kipu mm. olkavarsissa ja leukaperissä

→ Koodi &

4. Onko virtaa vielä vastata seuraavaan kysymykseen?

Kuva: cc search, Pixabay

Yhdistä

- F kasvot, pyydä hymyilemään
- A käsivarret, pyydä nostamaan kädet ylös
- S puhe, toista yksikertainen lause
- T aika, JOS YKSIKIN OIRE → 112

→ Koodi 112

5. Seuraavaksi jäätäviä laskutoimituksia

Kuva: cc search, Pixabay

Huoneesta päästäksesi sinun tulee vielä laskea seuraavat lääkelaskut

Kuva: cc search, Pixabay

Injektionesteen pitoisuus on 10 mg/ml. Kuinka monta millilitraa annat lääkettä, kun potilaalle määrätty annos on 5mg?

- a) 0,5 ml
- b) 2 ml
- c) 50 ml
- d) 5 ml

→Koodi ML

Kuva: cc search, Pixabay

Tabletin vahvuus on 0,1g. **Montako milligrammaa** vaikuttavaa ainetta on kolmessa tablettissa?

- a) 150 mg
- b) 300 mg
- c) 200 mg
- d) 400 mg

→ Koodi 300

6. Vapisevatko kätesi? Käy merkitsemässä tänne keräämäsi ovikoodi, jolla pääset huoneeseen 4.

TÄMÄN OSION OVIKOODI &112ML300

HUONE 4

Kuva: cc search, Pixabay

1. Aloita kuuntelemalla huoneessa 4 asustavan Tertun tarina

(Hyräilyä). Astut huoneeseen 4. Terttu on 82-vuotias rouva, joka on ollut ammatiltaan siivooja. Hän sairastaa astmaa ja masennusta, minkä vuoksi hän muutti palvelutaloon. Usva -siivessä Terttu pärjää pääosin omatoimisesti, mutta tarvitsee kannustusta ja ohjausta päivittäisissä toiminnoissa (vessan vetämisen ääni). Terttu viihtyy paljon omassa huoneessaan eikä hakeudu muiden asukkaiden seuraan. Terttu piristyy, kun hänen kanssaan keskustellaan. Tänäpäivänä Tertulla on muita huolia. Keskustelun kautta sinulle avautuu tehtäviä Tertun tämän päivän tilanteeseen liittyen.

YouTube linkki tarinaan

→ <https://youtu.be/p2WbQgPHvLg>

2. Oletko kauhusta kankeana? Kuuntele, mitä Terttu kertoo sinulle voinnistaan?

"Sano ny ku hoitaja oot, että mikä mulla oikeen on, kun oon melekeen koko yän valavonu ja jatkuvalla syötöllä kulukenut vessas. Vertakin siellä pöntössä on ollu. Meinaa ottaa niin kipiäkin, kun pissaa ja vattaankin ottaa. Haisooko täällä sun nenähän vähä pahaltakin. Ei tällästä hajua oo ennen ollu. Olo ei oo kyllä muutenkaan maailma paras, en tiedä tottaviä olisko mulla lämpöäkin".

YouTube linkki tarinaan

→ <https://youtu.be/HpXS7EAjyLc>

3. Ehkä kauhistukseltasi pystyt vastaamaan Tertun vointia koskevaan kysymykseen?

Kuva: cc search, Pixabay

Mikähän Terttua vaivaa?

- **Virtsatieinfektio**
- Matala verensokeri
- Ummetus
- Aivoinfarkti

→ **Koodi VTI**

4. Vaikka aikakin on seisahtunut, niin ota itseäsi niskasta kiinni ja kuuntele, mitä muuta Tertulla on kerrottavana

”Ei nämä mun vaivani tähän lopu. Oon kuule ihimitelly, kun vattanikin on niin turvoksis ja tuntuu, että kakka on niin viätävän kovalla. Kyyyyyllä mä tiärän notta nua mun masennuslääkkeet tätä teköö ja tämä mun alakuloosuuskin vaikuttaa, mutta on tämä silti niin viheliäästä. Osaasiksä kuule neuvoa mua?”

YouTube linkki tarinaan

→ https://youtu.be/blAh3J_ctIQ

5. Maa kutsuu! Mikä auttaisi Terttua ummetuksen hoidossa? Avaa tehtävä ja valitse oikeat hoitomenetelmät

Kuva: cc search, Pixabay

Mikä auttaisi Terttua ummetuksen hoidossa? (valitse kuusi kohtaa)

- Liikunta
- Syö mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti
- Apuna voi käyttää apteekista saatavia ummetuslääkkeitä
- Muista syödä riittävästi vaaleaa leipää
- Muista säännöllinen ulostamisrytmi
- Juo vettä riittävästi
- Muista juoda kahvia tai teetä
- Sohvilla makoilu
- Suosi marjoja, hedelmiä ja täysjyvävalmisteita
- Syö säännöllisesti ja pureskele ruoka hyvin

→ Koodi KLYX

6. Joko hengästyttää? Niin Terttuakin. Kerää voimasi ja auta Terttua hengitysvaikeuksissa

Kuva: cc search, Google images

Kumpi valmisteista on avaava?

- Pulmicort®
- Ventoline®

→ Koodi 2

Kumpi valmisteista on hoitava?

- Pulmicort®
- Ventoline®

→ Koodi 2

Kuva: cc search, Pixabay

Tertun tulee ottaa lääkärin ohjeen mukaan näitä molempia astmalääkkeitä samaan aikaan, kumman lääkkeen annat Tertulle ensin?

- a. Pulmicort®
- b. Ventoline®

→ Koodi 2

7. Oletko FINAALISSA? No nyt saat ollakin. Kirjoita viimeisen huoneen ovikoodi tänne

TÄMÄN OSION OVIKOODI ON **VTIKLYX222**

8. Nyt vielä viimeinen spurtti - anna palautetta pelistä

- Oliko ohjeistus mielestäsi riittävä?
 - Kyllä
 - Ei → kerro lisää, millaista ohjeistusta olisit tarvinnut?
- Toimiko peli toivotulla tavalla?
 - Kyllä
 - Ei → Missä kohdin ja millaista oli pelin toimimattomuus?
- Kauanko käytit aikaa pelaamiseen (vastaa montako tuntia ja minuuttia esim. 1tunti 30min)?
- Millaisia kehittämisideoita sinulla on pelin jatkokehittelyä ajatellen?
- Kerro tärkeimmät asiat, mitä opit pelatessasi?
- Mitä muuta palautetta haluaisit antaa?